

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterspeelschool De Borgh

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 februari 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 8 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuterspeelschool De Borgh. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voorschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de ouders kinderopvang zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Hengelo een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken goed samen en spannen zich in om de peuters elke dag nieuwe dingen te leren. Dat doen ze door middel van een thema waarin veel aandacht is voor taal. De speel- en werkhoeken in het lokaal en de aanwezige materialen sluiten aan op het niveau van de peuters. De inrichting van het lokaal zorgt ervoor dat de peuters zin krijgen in leren. Ook leggen de leraren duidelijk uit wat de bedoeling is van de les en betrekken ze alle peuters.

Als er extra hulp nodig verwijzen de pedagogisch medewerkers de ouders en hun kind naar de juiste instantie, bijvoorbeeld naar de logopedie of EJK (Expertisecentrum Jonge Kind). Als de peuters doorstromen naar de basisschool dan zorgen de pedagogisch medewerkers er ook voor dat de informatie over hun ontwikkeling wordt overgedragen.

De directeur van integraal kindcentrum (IKC) De Borgh werkt met haar team aan nieuw onderwijs, dat noemen ze basisontwikkeling. Dat zien we al terug in de samenwerking met de basisschool.

Wat kan beter?

We vinden dat het aanbod tussen de peuters en de kleuters beter op elkaar kan aansluiten. Dat geldt ook voor het volgen van de ononderbroken ontwikkeling van de peuters. De pedagogisch medewerkers kijken wat een peuter al wel of niet kan, maar ze schrijven dit niet op.

De directie heeft ideeën om de kwaliteit van het lesgeven te verbeteren, maar tijdens het bezoek zagen we ook dat er nog winst te

Kinderopvangorganisatie: Spring!

LRK-nummer: 303044457

Totaal aantal doelgroepeuters: 18

behalen valt. Positief is dat de directie en de pedagogisch medewerkers zien wat hun volgende stappen moeten zijn. Dat geeft vertrouwen in de plannen om te verbeteren.

Wat moet beter?

Er zijn geen wettelijke eisen bij de voorschool.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterspeelschool De Borgh.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met enkele leraren, de directie van IKC De Borgh, de houder van de kinderopvangorganisatie en de bestuurder.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterspeelschool De Borgh.

Conclusie

De voorschoolse educatie bij peuterspeelschool De Borgh is op de onderzochte standaarden van voldoende kwaliteit. Het team zorgt voor een prettige speel-leeromgeving. Het aanbod sluit aan op de kenmerken van de peuters en bereidt ze voor op groep 1 van de basisschool. De school werkt voldoende samen met relevante partners en onder leiding van de directeur wordt de IKC vorming ter hand genomen. Er liggen nog kansen om de kwaliteit en verdere samenwerking van de voorschoolse educatie te verbeteren. Daartoe zijn de eerste stappen al gezet.

Context

Peuterspeelschool De Borgh vormt samen met basisschool De Borgh en Buitenschoolse opvang De Borgh (Kindercentrum) een Integraal KindCentrum (IKC). De peuterspeelschool, de basisschool en de buitenschoolse opvang zijn gehuisvest in hetzelfde gebouw. In verband met de verbouwing is de peuterspeelschool tijdelijk gehuisvest in de speelzaal van basisschool De Borgh. Het vormen van en inhoud geven aan het Integraal Kind Centrum De Borgh is volop in ontwikkeling. De samenwerking wordt steeds verder geïntensiveerd en op elkaar afgestemd. Peuterspeelzaalorganisatie Spring! is als gevolg van de harmonisatie per 1/1/2018 overgenomen door de gezamenlijke schoolbesturen in de gemeente Hengelo. Dit is, net als de IKC-ontwikkeling, een verandering voor de teams op de locaties.

Op peuterspeelschool De Borgh zitten in totaal 16 doelgroeppeuters die vier dagdelen per week voorschoolse educatie krijgen. Op de dag van het onderzoek waren er in totaal 11 peuters (in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar) aanwezig, waarvan acht met een vve-indicatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 9 oktober 2017 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuterspeelschool De Borgh.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Aanbod is voldoende (OP1)

De pedagogisch medewerkers gebruiken een integrale vve-methode om de ontwikkelingen van de peuters te stimuleren. Zij werken doelgericht aan een thema en verbinden dit aan passende doelen en het Kernconcept van de basisschool. Er is dagelijks sprake van een gevarieerd aanbod op de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. In de speelzaal werken de pedagogisch medewerkers met spelmaterialen die passen bij het thema en bij de kenmerken van de peuters. De aangeboden thema's sluiten aan bij het kernconcept en de belevingswereld van de peuters.

In overleg met de basisschool richten de pedagogisch medewerkers de speelleeromgeving in. Deze kan uitdagender worden ingericht door (nog) meer aandacht te besteden aan de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid. Ten slotte liggen er kansen om het differentiëren en afstemmen op niveau, tijdens de spelinloop, meer tot zijn recht te laten komen.

Zicht op ontwikkeling is voldoende (OP2).

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkelingen van de peuters, op sociaal-emotioneel en motorisch gebied, met behulp van een kindvolgsysteem. Het volgen van de cognitieve ontwikkeling kan beter. De peuters worden verdeeld over drie groepen (pientere peuters, de basisgroep en de tutorgroep). De pedagogisch medewerkers beschrijven aan welke doelen in het thema wordt gewerkt, de activiteiten die daar bij horen en wanneer zij dit aanbieden. Ook sluiten zij met het thema aan bij het Kernconcept van de basisschool. De pedagogisch medewerkers hanteren een vast dagritme en plannen de benodigde zorg. Zij gebruiken de spelinloop, tutoractiviteiten, kringactiviteiten en de afsluitende kring met ouders

om de zorg te bieden. De pedagogisch medewerkers evalueren dagelijks het effect van hun handelen ten aanzien van de tutoring en maken daarvan aantekeningen in de dagplanning. Na afloop van een thema vindt altijd een groepsbespreking plaats. De pedagogisch medewerkers evalueren samen het groepsplan met als doel nagaan of de geboden hulp het gewenste resultaat heeft gehad. Vervolgens passen de pedagogisch medewerkers de groepsplannen hierop aan. Er is sprake van een duidelijke zorgcyclus. Tenslotte zien wij kansen om de dagplanning en het groepsplan te integreren en te voorzien van (nog) meer uitgewerkte doelen die gericht op de vraag wat wil ik de kinderen leren.

Pedagogisch-educatief handelen voldoende (OP3)

Tijdens de observatie in de groep zagen we dat de peuters zelfstandig en met elkaar tot spel komen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettig en warm pedagogisch klimaat. De peuters zijn zichtbaar op hun gemak. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij hun kinderen met een gerust hart naar peuterspeelschool De Borgh brengen. Zij vinden de pedagogisch medewerkers sociaal en benaderbaar. De peuters doen actief mee met de activiteiten, zoals zingen en bewegen, en spelen veel met elkaar. De pedagogisch medewerkers stimuleren de peuters om mee te doen in gesprekjes. Zij benoemen (thema)woorden en zij wisselen af in het stellen van open en gesloten vragen. Tot slot benoemen we in positieve zin dat de pedagogisch medewerkers stapsgewijs met enkele tutorpeuters nieuwe activiteiten oppakken (pre teaching) zodat zij zich daarna zekerder voelen in de kring.

Extra ondersteuning is voldoende (OP4)

Als er peuters zijn die extra zorg nodig hebben, schakelen de pedagogisch medewerkers, na overleg met de ouders, de intern begeleider en de orthopedagoog van het Expertisecentrum Jonge Kind (EJK) in. Dit leidt tot observaties in de groep en handelingsadviezen voor de pedagogisch medewerkers. Indien nodig vindt afstemming plaats met de andere zorgverleners, zoals de logopedie.

Samenwerking voldoende (OP6)

De peuterspeelschool voert met de ouders verschillende gesprekken. Naast deze 'formele' overleggen, is er meestal een korte uitwisseling tijdens de haal- en brengmomenten. Ouders krijgen bij elk thema een informatiebrief mee, met daarop liedjes, woorden van het thema en opdrachtjes voor ouders. Aan het begin van elk nieuw thema zijn er koffieochtenden. Aan het eind van elke ochtend blikken de pedagogisch medewerkers en de ouders in de afsluitende kring samen terug op de dag. De ouders, met wie we gesproken hebben, stellen dat zeer op prijs.

Bij de vve-peuters vindt altijd een warme overdracht plaats. Daarbij gebruiken zij het overdrachtsformulier. Ook vindt regelmatig overleg

plaats tussen de pedagogisch medewerkers, de leraren van groep 1-2 en de intern begeleider. Er zijn gezamenlijke scholingen en de inhoudelijke samenwerking tussen de peuterspeelschool en de basisschool krijgt steeds meer gestalte. Zo werken de peuterpeelschool en de basisschool aan hetzelfde kernconcept.

Toch is van een inhoudelijke doorgaande lijn tussen de voor- en de vroegschool nog geen sprake. Ook het gezamenlijke aanbod en het kindvolgsysteem worden nog op elkaar afgestemd.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie:

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

Resultaten voorschoolse educatie (OP8)

De pedagogisch medewerkers hebben per peuter in beeld wat de vaardigheidsgroei is maar een totaal beeld voor peuterspeelschool De Borgh ontbreekt. Daarom is het onduidelijk of de doelgroeppeuters zich ontwikkelen naar verwachting en of het gelukt is om hun achterstanden te verkleinen voordat zij naar groep 1 van de basisschool gaan. Dit kan verbeterd worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie:

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg voldoende (KA1)

De conclusie bij de kwaliteitszorg is dat we het als voldoende beoordelen omdat de houder in verschillende beleidsplannen beschrijft wat haar maatschappelijke opdracht is en hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbetert. Tevens zien we dat er weer gerichte observaties plaatsvinden, maar van het planmatig uitvoeren van de plan-do-check-act-cyclus is op dit moment nog geen sprake. We geven in deze transitiefase een voldoende oordeel op basis van het vertrouwen dat we hebben in de aansturing zoals die na de zomervakantie weer is opgepakt. Veel beleidsvoornemens worden, nu samen in IKC verband, opnieuw besproken en al gedeeltelijk gerealiseerd.

Kwaliteitscultuur voldoende (KA2)

Vanuit een gedeelde visie werkt men in IKC-verband samen aan verdere professionalisering en het gestalte geven aan kwalitatief goede voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers worden sinds deze zomer ook betrokken bij de voortdurende zorg om het onderwijs beter te maken en ontvangen gerichte scholing op het gebied van voorschoolse educatie. Het onderwijskundig leiderschap versterkt de kwaliteitscultuur en zorgt eveneens voor eigenaarschap bij de leraren.

Dialoog en verantwoording voldoende (KA3)

Peuterspeelschool De Borgh legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over haar ambities en doelen. Een mooi voorbeeld daarvan is het document met vragen en antwoorden aangaande de onderwijsvisie van De Borgh. Alle betrokkenen worden in die notitie van alles op de hoogte gesteld. Ook de dialoog wordt actief gevoerd. De ouders die we spraken waren daarover zeer tevreden, ook omdat de school openstaat voor wensen en voorstellen van ouders. Ze voelen zich hierin zeer serieus genomen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De peuterspeelscholen van Spring! zijn onderdeel van Stichting Spring! Peuterspeelscholen. Met ingang van 1 januari 2018 is Spring! bestuurlijk ondergebracht bij de drie schoolbesturen voor primair onderwijs in Hengelo. Deze nieuwe bestuurlijke constructie heeft geleid tot grote veranderingen in de bedrijfsvoering en organisatiestructuur van Spring!. De eerste helft van 2018 heeft vooral in het teken gestaan Spring! in deze nieuwe constellatie te positioneren.

De kwaliteit van werken heeft hierdoor minder aandacht gekregen. De bevindingen van de inspectie dat door de reorganisatie op een aantal onderdelen verlies van kwaliteit is te zien, kwamen dan ook niet als een verrassing en werden reeds onderkend.

De bevindingen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- kwaliteitszorg;
- ontbreken van een heldere taakomschrijving en verantwoordelijkheidsverdeling in IKC verband;
- zicht op ontwikkelingsresultaten van kinderen;
- warme overdracht gegevens kinderen naar basisschool;
- ouderbetrokkenheid.

Met ingang van het nieuwe schooljaar (september 2018) heeft Spring! een aantal maatregelen getroffen om te werken aan kwaliteitsverbetering en de pedagogisch medewerkers te ondersteunen in hun werk.

- Met ingang van september 2018 is een pedagogisch-educatief beleidsmedewerker/coach aangesteld.
- Per IKC zijn afspraken gemaakt wie verantwoordelijk is en kan zijn voor de kwaliteit op de peuterspeelschool; de pedagogisch-educatief beleidsmedewerker en/of de intern begeleider van de basisschool.
- Per 1 januari 2019 zijn 12 peuterspeelscholen (15 in totaal) gehuisvest in basisscholen en maken deel uit van een IKC. Uiterlijk 1 januari 2020 zijn de 3 andere speelscholen ondergebracht in een basisschool.
- Per IKC wordt een keus gemaakt welk Kind-Volg-Systeem gehanteerd wordt en wordt een plan opgesteld hoe dit geïmplementeerd wordt in de peuterspeelschool. De locaties die nog geen onderdeel uitmaken van een IKC blijven vooralsnog werken met CITO.

Wij verwachten dat in 2019 de IKC ontwikkeling een sterke impuls zal geven aan de voorschoolse educatie. Wij hebben er alle vertrouwen in dat dit een belangrijke bijdrage zal leveren aan het verbeteren en verhogen van de kwaliteit.